

Đề thi thử THPT quốc gia môn văn - Đề 1

ĐỀ BÀI

Phần I. Đọc hiểu (3 điểm)

Đọc văn bản sau và trả lời các câu hỏi từ câu 1 đến câu 4

Khi tìm hiểu câu chuyện này, một lần nữa chúng tôi có thêm cơ sở để hiểu thêm về những “tỉ phú thời gian” vì việc nhớ năm lòng lịch sinh hoạt của từng nhân vật để tựa trở bàn tay, bởi chúng như những xấp giấy trắng mà mỗi trang chỉ nguệch ngoạc đôi ba dòng... Một chân dung, nhiều lý do Chúng tôi nhận được tin nhắn “đến trễ” từ T.N.T. (23 tuổi, quê Đồng Nai) lúc 9g30 sáng một ngày giữa tuần khi đã có hẹn từ lúc 9g. 10g15, T. xuất hiện trong chiếc áo pull nhàu nhĩ, quần soọc và dép hai quai lệt xệt. Gọi một ly cà phê đá và một phần ăn sáng, T. nói: “Tranh thủ ăn để tí nữa khỏi mất công ra đường lần nữa, nắng nôi oải lắm”. T. đang ở trọ tại khu vực vòng xoay Hàng Xanh (TP.HCM). “Phòng trọ có ba người, cả ba đưa đều không có công việc ổn định. Ngoài thời gian có gì làm nấy thì chúng tôi thường coi đá banh, chơi game và đi cà phê, lai rai bất kể trưa hay tối. Bọn tôi ngủ mỗi ngày trung bình 10 giờ, mấy hôm trắng đêm coi Cúp C1 (Champions League) thì có thể ngủ bù tới 5g chiều hôm sau” - T. giới thiệu sơ về sở thích chung giữa bạn và các “chiến hữu”. Học đến năm 3 khoa công nghệ thông tin (CNTT) Trường ĐH Sư phạm kỹ thuật TP.HCM thì T. bỏ dở vì “càng học càng khó nên nản”. Có chút kiến thức về CNTT, T. nhận sửa máy cho bạn bè, người quen. “Giai đoạn đầu thu nhập nói chung cũng ổn. Nhưng do phần lớn là chỗ quen biết nên tôi ỷ lại, thường trả hàng trễ hẹn, đôi lúc làm quá quắt mỗi khi thấy trong người mệt mệt hoặc đêm trước lỡ quá chén với mấy đứa bạn nên mất khách dần” - T. giải thích về việc sau đó chuyển qua làm nhân viên cửa hàng điện tử rồi phục vụ quán cà phê... Dẫu vậy

T. không trụ được lâu với những công việc mới. “Khách hàng nhiều người “trời ơi” (!?) quá trong khi tôi khá nóng tính, công việc thì áp lực mà lương lại bèo bọt”
- *T. nêu lý do khiến mình thường xuyên nghỉ việc. Một năm qua T. quay lại làm việc tại nhà, chủ yếu nhận hỗ trợ việc lật vật cho các dự án CNTT mà mấy đàn anh “bớt” lại. Ngoài ra T. cũng tranh thủ “cày” một số game để kiếm thêm thu nhập. T. cho biết chẳng học thêm gì nữa vì không có nhiều tiền. “Học phí mấy trung tâm tiếng Anh giờ đắt lắm. Đi lai rai lẻ đường thì đâu tốn bao nhiêu. Với lại quen rồi giờ bỏ khó lắm” - T. chổng ché.*

(Công Nhật)

- 1) Xác định phương thức biểu đạt chủ yếu được sử dụng trong đoạn văn bản trên.
- 2) Xác định phong cách ngôn ngữ của văn bản trên.
- 3) Tại sao tác giả bài viết lại gọi một bộ phận thanh niên như T.N.T là những “*tí phú thời gian*”? Cách gọi như thế đã thể hiện thái độ, tình cảm gì của tác giả?
- 4) Anh(chị) hãy viết một đoạn văn khoảng 5 – 7 câu trình bày những suy nghĩ về biện pháp hạn chế lối sống của một bộ phận thanh niên như T.N.T trong xã hội hôm nay.

Đọc văn bản sau và trả lời các câu hỏi từ câu 5 đến câu 8

*Một ít nắng, vài ba sương mỏng thấm,
Mấy cành xanh, năm bảy sắc yêu yêu.
Thế là xuân. Tôi không hỏi chi nhiều.
Xuân đã sẵn trong lòng tôi lai láng.*

Xuân không chỉ ở mùa xuân ba tháng;

*Xuân là khi nắng rạng đến tình cờ,
Chim trên cành há mỏ hót ra thơ;
Xuân là lúc gió về không định trước.*

*Đông đang lạnh bỗng một hôm trở ngược,
Mây bay đi để hở một khung trời
Thế là xuân. Ngày chỉ ấm hơi hơi,
Như được nắm một bàn tay son sẻ...
(Xuân không mùa – Xuân Diệu)*

- 5) Xác định hai phương thức biểu đạt được sử dụng trong đoạn thơ trên.
- 6) Theo cảm nhận của chủ thể trữ tình, (mùa) xuân hiện hiện qua những hình ảnh nào? Cho biết cảm nhận của anh (chị) về những hình ảnh đó.
- 7) Hãy chỉ ra hai biện pháp tu từ được sử dụng trong đoạn thơ trên và cho biết hiệu quả biểu đạt của chúng.
- 8) Anh (chị) viết đoạn văn ngắn (từ 5 – 7 câu) để cho biết cảm nhận về khung cảnh thiên nhiên vào mùa xuân tại nơi mà mình sinh sống.

Phần II: LÀM VĂN (7 điểm)

Câu 2. Suy nghĩ của anh (chị) về ý kiến sau của A. Schweitzer: “*Cuộc sống trở nên khó khăn hơn khi chúng ta sống vì người khác, nhưng nó cũng trở nên đẹp đẽ và hạnh phúc hơn*”.

Câu 3. Cảm nhận về sự tương ứng giữa người nghệ sĩ Lor-ca và tiếng đàn ghi ta được thể hiện trong đoạn thơ sau:

*Tây Ban Nha
hát nghêu ngao
bỗng kinh hoàng
áo choàng bê bết đỏ*

*Lorca bị điệu về bãi bắn
chàng đi như người mộng du
tiếng ghi ta nâu
bầu trời cô gái ấy
tiếng ghi ta lá xanh biết mấy
tiếng ghi ta tròn bọt nước vỡ tan
tiếng ghi ta ròn ròn
máu chảy
không ai chôn cất tiếng đàn
tiếng đàn như cỏ mọc hoang
giọt nước mắt vàng trắng
long lanh trong đáy giếng
(Đàn ghi ta của Lor – ca – Thanh Thảo)*

Bình luận ngắn về thể thơ độc đáo được sử dụng trong tác phẩm.

ĐÁP ÁN

Phần I:

Đọc văn bản sau và trả lời các câu hỏi từ câu 1 đến câu 4 (1.5 điểm)

1. (0.25 điểm) Phương thức biểu đạt chủ yếu được sử dụng trong văn bản trên: tự sự.
2. (0.5 điểm) Phong cách ngôn ngữ của đoạn văn bản: báo chí.
3. (0.5 điểm)
 - Tác giả bài viết gọi một bộ phận thanh niên như T.N.T là những “tỉ phú thời gian” vì cuộc sống của họ quá đơn điệu, tẻ nhạt với rất nhiều thời gian rảnh rỗi. Thời gian chủ yếu trong cuộc sống sinh hoạt hàng ngày của họ được dùng cho những việc vô nghĩa như ngủ, coi đá banh, chơi game, gặp gỡ, tụ tập bạn bè, Họ

hoàn toàn không có ý thức sử dụng thời gian một cách hữu ích cho những việc như học hành, lao động hoặc thực hiện những dự định của tương lai.

- Cách gọi như thế thể hiện thái độ châm niến, mỉa mai, chê trách của tác giả đối với một bộ phận thanh niên lười biếng như T.N.T trong xã hội hiện nay.

4. (0.25 điểm) Có thể trình bày theo những cách khác nhau, nhưng cần hướng đến những nội dung cụ thể sau:

- Gia đình cần quan tâm, định hướng tốt hơn để các thanh niên như T.N.T nhận thức được ý nghĩa và trách nhiệm của bản thân với cuộc sống.

- Nhà trường cùng các tổ chức đoàn thể nên có nhiều hoạt động thiết thực để các bạn trẻ như T.N.T hiểu được giá trị của cuộc sống đích thực và tích cực tham gia nhiều hơn vào những hoạt động vì lợi ích cộng đồng xã hội để các bạn nhận ra được vai trò và bổn phận của mình trong cuộc sống.

- Xã hội cần mạnh mẽ phê phán, lên án lối sống chây lười, không có ý chí nỗ lực cố gắng phấn đấu của một bộ phận thanh niên như T.N.T trong xã hội hiện nay; động viên, cổ vũ, khuyến khích, nhân rộng những tấm gương thanh niên thành công trong công việc, cuộc sống, có nhiều đóng góp cho cộng đồng xã hội.

(Lưu ý: phải viết thành một đoạn văn hoàn chỉnh)

Đọc văn bản sau và trả lời câu hỏi từ 5 đến 8 (1.5 điểm)

5. (0.25 điểm) Hai phương thức biểu đạt được sử dụng trong đoạn thơ trên: biểu cảm, miêu tả.

6. (0.5 điểm)

- Theo cảm nhận của chủ thể trữ tình, xuân hiện hiện qua những hình ảnh thơ như: *một ít nắng, bài ba sương mỏng thấm, mây cành xanh, năm bảy sắc yêu yêu, nắng rạng đến tình cờ, chim trên cành hót ra thơ, gió về không định trước, mây bay đi để hở một khung trời, ngày chỉ ảm hơi hơi.*

- Đó là những hình ảnh nên thơ, đầy màu sắc và sức sống khơi dậy trong người đọc cảm xúc yêu đời và buồn say mê tận hưởng mùa xuân tươi đẹp.

7. (0.5 điểm)

+ Hai biện pháp tu từ được sử dụng trong đoạn thơ trên:

- Điệp từ (*xuân*), điệp ngữ (*xuân là*).
- So sánh (*Như được nắm một bàn tay son trẻ...*).

+ Hiệu quả biểu đạt: khiến mùa xuân trở nên cụ thể, sinh động; gợi lên những cảm xúc thẩm mỹ trong người đọc, đồng thời nhấn mạnh cách cảm nhận riêng về mùa xuân của chủ thể trữ tình.

8. (0.25 điểm) Có thể trình bày theo những cách khác nhau, nhưng cần hướng đến những nội dung cụ thể sau:

- Khung cảnh thiên nhiên vào mùa xuân ở địa phương có gì đặc biệt về hình ảnh, âm thanh, mùi vị,...
- Cảm nhận của bản thân trước vẻ đẹp của bức tranh thiên nhiên mùa xuân đó.

(Lưu ý: phải viết thành một đoạn văn hoàn chỉnh)

Câu 2: (3.0 điểm) Trình bày suy nghĩ về ý kiến

1. (0.5 điểm) Giải thích vấn đề:

- “*Sống vì người khác*” là cách sống biết hi sinh quyền lợi, hạnh phúc của cá nhân để chăm lo cho quyền lợi, hạnh phúc của người khác. Khi sống vì người khác, chúng ta phải đặt lợi ích của người khác lên trên lợi ích của bản thân, đó là một lựa chọn không hề dễ dàng với tất cả mọi người. Đó đó khi chúng ta sống vì người khác, “*cuộc sống trở nên khó khăn hơn*”.

- Tuy nhiên cuộc sống vì người khác lại là một cuộc sống mang đến cho chúng ta nhiều niềm vui, ý nghĩa hơn. Vì vậy cuộc sống ấy “*cũng trở nên đẹp đẽ và hạnh phúc hơn*”.

- Câu nói đã khẳng định và ca ngợi ý nghĩa tốt đẹp của cách sống vì người khác.

2. (2.0 điểm) Bình luận về vấn đề

- (0.5 điểm) Khi sống vì người khác cuộc sống của chúng ta chắc chắn sẽ trở nên khó khăn hơn vì chúng ta phải quên đi bản thân mình, chấp nhận gánh lấy những

thiệt thòi, khó khăn để nhường phần thuận lợi, may mắn, tốt đẹp cho người khác.

- (0.5 điểm) Ngoài ra, khi lựa chọn cách sống ấy, ta còn phải đấu tranh với những toan tính vị kỉ, hẹp hòi của chính bản thân mình để được sống cho những nghĩa tình, lí tưởng cao cả, tốt đẹp. Cuộc đấu tranh ấy khó khăn, phức tạp vô cùng. Hơn thế, làm việc tốt những cũng có thể nhận từ người khác những phản ứng tiêu cực như chê bai, dè bĩu, nghi hoặc. Điều đó cũng khiến cho không ít người sống vì người khác cảm thấy buồn bã vì không được hiểu đúng và ủng hộ.
- (0.5 điểm) Tuy nhiên những khó khăn ấy nhỏ hơn rất nhiều những gì mà những người biết sống vì người khác nhận được. Khi biết sống vì người khác thì chính chúng ta cũng cảm thấy lòng thêm thanh thản. Lúc ấy, hạnh phúc và những điều tốt đẹp sẽ ở lại với chính ta.

- (0.5 điểm) Đó là cách sống của những người cao thượng, nhân hậu, vị tha, bao dung. Lối sống ấy sẽ làm cho mối quan hệ của con người trở nên tốt đẹp hơn, con người sẽ bớt đi những toan tính thiệt hơn, xóa tan được những hận thù, cảm hóa được những lỗi lầm. Cuộc sống vì thế cũng trở nên thân thiện, ấm áp, vui vẻ hơn. Khi chúng ta biết sống vì người khác, niềm vui và hạnh phúc ta nhận được sẽ tiếp thêm động lực thúc đẩy ta hoàn thành công việc tốt hơn, có hiệu quả cao hơn.

3. (0.5 điểm) Bài học nhận thức và hành động

- Cần phê phán lối sống ích kỉ, toan tính, thực dụng; không biết nghĩ và quan tâm đến những người xung quanh, thiếu dung hòa giữa lợi ích cá nhân và lợi ích của người khác. Từ đó nên có thái độ ủng hộ, động viên, khuyến khích những cá nhân biết sống vì người khác...
- Mỗi cá nhân cần nhận thức rõ ý nghĩa của cuộc sống vì người khác, từ đó xác định rõ lí tưởng và mục đích sống đúng đắn của cuộc đời mình. Phải sáng suốt để đặt sự hi sinh của mình đúng chỗ đúng đối tượng. Tránh hi sinh mù quáng, bị lợi dụng vì thiếu tỉnh táo.
- Sống vì người khác là một cách sống cao cả tốt đẹp cần được khuyến khích, ngợi

ca. Tuy nhiên sống vì người khác không có nghĩa là quên đi hạnh phúc và lợi ích của cá nhân mình đánh mất mình. Cuộc sống của bản thân được bảo đảm thì chúng ta càng có thêm động lực để nhân rộng hạnh phúc, niềm vui ấy cho người khác.

Câu 3. (4.0 điểm) Cảm nhận đoạn thơ và bình luận ngắn gọn

1. (0.5 điểm) Vài nét về tác giả, tác phẩm:

- Thanh Thảo sinh năm 1946 tại Quảng Ngãi, thuộc thế hệ các nhà thơ chống Mĩ có thành tựu, có tiếng nói thơ riêng được công chúng chú ý. Nhà thơ được coi là một cây bút luôn nỗ lực cách tân thơ Việt.

- Ngưỡng mộ trước nhân cách và đau đớn cho số phận bất hạnh, cái chết đầy oan khuất, bi phần của Lor-ca, người nghệ sĩ Tây Ban Nha, đã khiến Thanh Thảo viết bài thơ này. Tác phẩm được trích trong tập thơ *Khói vuông ru-bích* (1985).

2. (2.5 điểm) Cảm nhận về sự tương ứng giữa người nghệ sĩ Lor-ca và tiếng đàn ghi ta.

a. Nội dung:

+ (1.0 điểm) **Tiếng đàn biến màu đầy đau đớn trong giây phút bi phần của người nghệ sĩ:** không khí nhuộm màu bi thương, có sự đối lập giữa tâm hồn lộng gió khát khao, yêu thương và hiện thực phũ phàng, đẫm máu, bạo tàn độc ác. Tiếng đàn cũng có nỗi đau, cũng chịu sự bất hạnh như chính người đã sáng tạo ra nó nên biến màu liên tục và cuối cùng “vỡ tan” bâng hoàng, tức tưởi, òa vỡ đau thương.

+ (1.0 điểm) **Sự bất tử của Lor-ca và tiếng đàn:** khát vọng sống và lí tưởng tốt đẹp của Lor-ca đã gửi vào tiếng đàn và giờ đây nó vẫn đang lên tiếng, đang sinh sôi mãnh liệt. Nỗi đau được nhân lên trở thành nguồn sức mạnh; sự dập vùi chuyển hóa thành sự thăng hoa, sự thê thảm chuyển hóa thành sự tôn vinh.

b. (0.5 điểm) Nghệ thuật: Giá trị của thủ pháp đối lập tương phản được phát huy cao độ, khuynh hướng lạ hóa với những hình ảnh thơ giàu sức gợi, sự phối hợp nhuần nhuyễn và đan xen cùng nhiều biện pháp tu từ (điệp từ, nhân hóa...) khiến người đọc có cảm giác âm nhạc đã thành số phận, tiếng đàn như có linh hồn.

3. (1.0 điểm) Bình luận về thể thơ độc đáo được sử dụng trong tác phẩm:

Thể thơ tự do mang màu sắc thơ tượng trưng với ngôn từ thơ cô đúc những giàu tính ước lệ; đề cao tính chất ngẫu hứng, bất ngờ nên không ngần ngại gạt bỏ mọi qui tắc ngữ pháp; tính nhạc tràn đầy (bài thơ như giai điệu của một bản nhạc, có phần nhạc đệm của ghi ta, nhiều sự kết hợp mang tính chất âm nhạc); giàu hình ảnh biểu tượng đầy ám ảnh, gợi cảm, gây những ấn tượng xúc động mạnh mẽ.